

Lad Kristi ord synges i rigt mål

Steen Søvnald, sognepræst i Grindsted

I kølvandet på forkyndelseskonferencen på Sydvestjyllands Efterskole har nogle efterlyst en artikel om sangens plads i forkyndelsen. Jeg skrev i 2013 en artikel til "Budskabet" om dette emne (http://www.dlm.dk/sites/default/files/files/2013_budskabet_4.pdf). I det indledende afsnit har jeg en begrebsafklaring omkring ordet "lovsang", hvor hovedpointen er, at lovsang handler om hele livet og ikke blot er et arrangement eller en del af et møde. Derfor bruger jeg i denne artikel udtrykket "den fælles lovsang" om menighedens sang.

I nærværende artikel har jeg bearbejdet dels afsnittet om forholdet mellem forkyndelse og sang, dels det konkluderende afsnit om pejlemærker for lovsange.

Den fælles lovsang er en tjener for forkyndelsen

John Stott siger om sammenhængen mellem forkyndelse og lovsang: "Ordet og lovsangen hører uadskilleligt sammen. Al lovsang er fornuftens og kærlighedens svar på Guds åbenbaring, fordi den er ophøjelsen af hans navn. Derfor er sand lovsang umulig uden forkyndelse, for forkyndelse er at gøre Guds navn kendt, og lovsang er lovprisning af det Guds navn, som er gjort kendt" (fra John Stott: *I believe in Preaching*, 1982 (min oversættelse)).

Forkyndelsen af Jesus Kristus er det altafgørende ved vores møder, og den fælles lovsang skal tjene forkyndelsen. Derfor fungerer fælles lovsang uden forudgående forkyndelse dårligt, og der må gerne være en indholdsmæssig eller tematisk sammenhæng mellem forkyndelsen og lovsangen.

Den fælles lovsang er ikke som Ordet et *nådemiddel*, hvorved vi kommer tættere på Gud eller får Guds nåde – uanset hvor meget vi føler eller "svømmer over af tak". Fælles lovsang bringer (forhåbentlig) i kraft af sangenes *ord* Guds ord som nådemiddel med sig, men *selve det at deltage i* den fælles lovsang flytter os ikke i forhold til Gud. Tværtimod er der eksempler i Bibelen på, at lovsangen er under Guds vrede, fordi man netop tror, at selve institutionen bringer Guds velbehag (Es 1,11-4; Am 5,21-23).

Mange deltagere ved fælles lovsang hænger deres kristendom op på, om de kan komme i den rette stemning eller ej, og det er ofte set, at mange på grund af den fælles lovsang frustrerede opsøger samtalerum med anfægtelse over deres kristenliv.

Derfor er lovsangslederens sprogbrug afgørende. Ved en uheldig sprogbrug, hvor den fælles lovsang f.eks. omtales nådemiddelagtig, kan forkyndelsen miste sin kraft og følelsernes styrke få alt for stor vægt i troslivet.

Man kan af og til høre lovsangsledere sige, at vi "nu skal ind foran Guds trone!" En sådan formulering kan oven i købet falde umiddelbart efter en Kristus-centreret forkyndelse, hvor vi netop bringes ind foran Guds trone og fyldes af lovsang. Ved den fælles lovsang bagefter kan man derimod billedligt talt sige, at vi træder et skridt tilbage, svarer på og priser den nåde, som Gud har vist os så stærkt.

Bevidstheden om, at jeg ikke er i færd med at kæmpe mig vej til Gud, sætter mig fri. Så kan jeg koncentrere mig om at prise Gud, og så kan det ofte for mange (inkl. mig selv) blive en følelsesmæssig meget stærk oplevelse, og det er helt fint!

Pejlemærker for lovsange

Vurdering af konkrete lovsange er et følsomt område. En speciel oplevelse – god eller dårlig – med en sang kan for nogle fuldstændig overtrumfe teologien i sangen.

Nogle mener, at lovsange slet ikke skal analyseres, fordi man derved ødelægger oplevelsen! Jeg mener, det modsatte er tilfældet: Analyse af lovsange og kritisk vurdering styrker lovsangen og opbyggelsen ved den fælles lovsang.

Det er ikke en frugtbar tilgang i analysen af konkrete sange at dømme dem ude eller inde. Det er bedre at have nogle pejlemærker på forhånd, som man går efter, når den fælles lovsang skal planlægges. Nogle lovsange har en lidt skæv vinkel, men kan forstås rigtigt, hvis de sættes sammen med andre sange og kommer efter en bibeltekst eller forkyndelse.

Her er nogle få teologiske pejlemærker, som jeg selv anvender i vurderingen af lovsange:

1. Teksternes bibelske sprogbrug

Sangene må grundlæggende øse af Bibelen, og de bibelske ord og udtryk må udtrykkes eller forklares på en teologisk forsvarlig måde.

Det stiller store krav til teksterne. En lovsangskomponist og -forfatter, som vi i KFS samarbejdede med om sang og musik, fortalte mig engang, at han har et team på seks mennesker, som læser alle hans lovsangstekster kritisk igennem og giver respons, før han er færdig med dem. Dette er en ansvarlig måde at sikre sig, at teksterne bliver både bibelske, forståelige og nutidige.

2. Fokus på Gud og på Kristi gerning for os

Det er afgørende, at den fælles lovsang toner rent evangelisk flag! Bliver indholdet lovisk, er det galt.

Lovsangen *Alt bli'r stille* har efter min mening en vranglærende sætning: "For det kald, som jeg har, er at elske dig far. Derfra udspringer alt i livet med dig." Vi må sige: Hvis alt udspringer af *min* kærlighed til Gud, så var jeg ilde stedt! Ifølge Bibelen udspringer alt af *Guds* kærlighed til os!

Stuart Townend, som har skrevet flere sange i Fælles Sang, har generelt et klart evangelisk fokus i sine sange. *Alene Kristus er mit håb (In Christ alone)* og *Den kærlighed, som Gud har vist* er gode eksempler på sange, som holder fokus på Kristus alene. Menneskets rolle i gudsforholdet betones ikke. Tværtimod er vi de ulydige, som ikke har noget at prale med.

3. Sjælesørgerisk afbalancerede

Desværre finder vi en lind strøm af sange, som fremhæver mig selv og mine oplevelser ved lovsang, f.eks. de sange, som af nogle kaldes "jeg vil-sange". Det er farligt at lægge bestemte følelser eller udtryk for overgivenhed i munden på menigheden. Risikoen for, at nogle ikke kan "være med", er overhængende, mens andre vil synes, følelsen eller overgivelsen er for svagt udtrykt.

En sjælesørgerisk ubalance kan nemt opstå, når man f.eks. synger denne almindeligt kendte tekst:

Jeg vil ophøje Dig, min Gud og min Konge, evigt og altid prise Dit navn!

Jeg vil takke Dig, Herre, for alt hvad Du gør nu. Dag efter dag vil jeg synge om Dig!

Endnu stærkere kommer det til udtryk i sangen *Jeg overgi'r mig*, særligt i omkvædet:

Hver en dag, hver en dag, hver en dag vil jeg herliggøre dig.
Hver en dag, hver en dag, hver en dag vil jeg prise højt dit navn.

Sangen fokuserer på *mig*, og hvad *jeg* vil. Derfor er teksten mere anvendelig i et lønkammer end til fælles lovsang, hvor alle forventes at kunne istemme sangen med mund og hjerte. (I bibelsk sprogbrug *herliggør* mennesket i øvrigt ikke Gud!). Et godt spørgsmål at stille til lovsange er: Kan den anfægtede synge med? Der er i lovsangskulturen en tydelig bevægelse hen imod større inderliggørelse.

Mange salmer i Salmebogen har en god sjælesørgerisk balance (selv om der også er smuttere der!). Mange af disse salmer er skrevet ud af stor anfægtelse.

Den gode, fælles lovsang bærer Kristi ord ind i os i sang. Håbet om den nye jord med fuldendt og evig sang tændes ofte i mig i forbindelse med fælles lovsang. Da Johannes fik lov at se ind i himlen og skrev Johannes' åbenbaring, hørte han hver skabning sige: *Ham, der sidder på tronen, og Lammet, være pris og ære og lov og magt i evighedernes evigheder.* "Men først må vi øve henede på jord..."

Til sidst nogle spørgsmål til overvejelse:

- Hvordan kommer lovsangen i praksis til at fungere som tjener for forkyndelsen? Overvej det konkret i forhold til din egen sammenhæng.
- Hvordan kan vi i vore organisationer og kirker opøve en kultur i at analysere og vurdere lovsange, så vi får fremelsket de gode, Kristus-centrerede lovsange?
- Hvordan forholder vi os kritisk (positivt og negativt) til lovsangskulturen og -industrien, så vi både fastholder rigdommene og undgår faldgruberne?